

Végezhet-e pénzügyi intézmény meghatalmazottként számlakibocsátási tevékenységet?

A Magyar Nemzeti Bank („MNB”) 2016. szeptemberi állásfoglalása alapján sem pénzügyi vállalkozás, sem pedig hitelintézet nem végezhet meghatalmazottként üzletszerűen önmagában számlakibocsátási tevékenységet. Az állásfoglalás ugyan alapvetően pénzügyi vállalkozások oldaláról vizsgálta ezt a kérdést, ám annak tartalma alapján megállapítható, hogy az állásfoglalásban foglaltak mind a hitelintézetekre, mind pedig a pénzügyi vállalkozásokra, azaz valamennyi pénzügyi intézményre vonatkoznak egyaránt.

Az MNB állásfoglalása ugyanis a kérdés kapcsán először is leszögezi, hogy álláspontja szerint a pénzügyi intézmények által pénzügyi szolgáltatáson kívül üzletszerűen végezhető tevékenységek egyike közé sem sorolható önmagában a megbízottként történő számlakibocsátási tevékenység. Ennek megfelelően, mivel a profiltisztaság követelményének biztosítása érdekében tételesen meghatározott tevékenységek körébe önmagában nem sorolható az említett tevékenység, ezért a felügyelet álláspontja szerint a tevékenység végzése kapcsán másodsorban annak üzletszerűségét szükséges megvizsgálni. A profiltisztaság követelménye ugyanis azt kívánja biztosítani, hogy üzletszerűen kizárólag meghatározott tevékenységeket végezzen egy pénzügyi intézmény, azonban amennyiben egy tevékenység nem minősül üzletszerűnek, úgy annak végzése a profiltisztaság követelményét nem sérti és így bármely pénzügyi intézmény által végezhető tevékenységnek minősül.

Az üzletszerűség vizsgálata kapcsán alapvetően három körülményt kell az adott tevékenység kapcsán megvizsgálni, i) ellenérték fejében nyereség illetve vagyonszerzés végett, ii) előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló, iii) rendszeresen folytatott gazdasági tevékenységnek minősülő tevékenység-e a kérdéses tevékenység.

A hivatkozott MNB állásfoglalás az állásfoglalást kérőjétől erre vonatkozó információ hiányában vélelmezi azt, hogy nyereség szerzés végett valósulna meg a számlakibocsátási tevékenység, különös tekintettel arra, hogy ezen tevékenység a ÁFA tv. 160. § (2) bekezdése alapján a megbízott számlakibocsátó oldalán egyetemleges felelősséget keletkeztet a számlakibocsátáshoz fűződő kötelezettségek teljesítéséért.

Az előre meg nem határozott ügyletek megkötésére irányultság illetve a rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység megvalósulása kapcsán az MNB továbbá – a korábbi állásfoglalásaival összhangban - rögzíti, hogy álláspontja szerint a két elem egymással szoros logikai összefüggésben áll. Az MNB álláspontja szerint egyedileg meghatározható ügyletek esetén nem beszélhetünk

rendszerességről sem (tekintettel arra, hogy azon ügyletek tekinthetők egyedileg meghatározhatónak, melyek minden tekintetben egyenként előre meghatározottak, így például az ügylet értéke, jellemzői, az ügyletet megkötő felek személye és a teljesítés feltételei alapján). Ezen az üzletszerűség fogalmát képező tényállási elemek kapcsán az MNB állásfoglalása információ hiányában szintén csak vélelmezi, hogy a számlakibocsátási tevékenységet az adott pénzügyi vállalkozás nem egyetlen alkalommal illetve nem egyetlen kötelezett kapcsán, hanem ilyen igény felmerülése esetén több alkalommal is végezne. Ezen vélelem alapján pedig az MNB álláspontja szerint összességében valószínűsíthető, hogy a számlakibocsátási tevékenység üzletszerű végzéséről lenne szó.

Összegezve tehát tekintettel arra, hogy az MNB álláspontja szerint a profiltisztaság követelménye miatt önmagában számlakibocsátási tevékenység pénzügyi intézmény által üzletszerűen nem végezhető, továbbá az MNB vélelmezi az említett tevékenység üzletszerűségét, az MNB álláspontja szerint nem végezhető a kérdéses tevékenység pénzügyi intézmények által.

Fontos hangsúlyozni, hogy az MNB kérdéses állásfoglalása egy konkrét megkeresésre született, mely az állásfoglalás alapján nem tartalmazhatott kellő információt, ezért az állásfoglalás számos feltételezésen alapul, továbbá általánosságban és a tevékenység önmagában történő végzését tekintve kiindulási pontként igyekszik a fenti kérdést megválaszolni.

A fentiek okán óvatosan kell bánni az állásfoglalás általános megállapításaival és azok alkalmazhatóságát konkrét egyedi esetek vizsgálatakor az adott eset egyedi részletei alapján lehet és szükséges megítélni.

Különös körülményt és egyedi mérlegelést igényel továbbá, amennyiben a meghatalmazottként számlakibocsátási tevékenység kérdése nem önmagában, hanem valamely egyébként engedélyezett, a profiltisztaság követelményét nem sértő üzletszerű tevékenységhez kapcsolódna. A felügyelet korábbi állásfoglalásaiban ugyanis többek között rögzíti, hogy a profiltisztaság követelménye azt hivatott biztosítani, hogy egy hitelintézet által végzett – gazdasági és társadalmi szempontból is igen jelentős – pénzügyi szolgáltatási tevékenységből eredő kockázatok – amelyek kezelésére a vonatkozó jogszabályok minden más tevékenységtől eltérő, azoknál jóval szigorúbb kockázatvállalási és kezelési szabályokat állapítanak meg – ne keveredjenek más tevékenységből keletkező olyan kockázatokkal, amelyek vállalására, kezelésére lényegesen enyhébb, megengedő szabályozás vonatkozik. A felügyelet korábbi állásfoglalása pedig azt is leszögezi, hogy hitelintézetek esetében különösen fontos a profiltisztasági szabályok betartása, hiszen egy esetleges veszteség ugyanúgy érinteni fogja a pénzügyi szolgáltatási tevékenység további folytatásának feltételeit, különösen pedig a vonatkozó tőkekövetelményeket és végső soron veszélyeztetheti a betétek visszafizetését.